

گزارشی از انجمن نجوم آماتوری ایران - ضوابط علمی رویت پذیری هلال ماه

مسعود عتیقی

مدیر انجمن نجوم آماتوری ایران، Society@iaas.ir

طرح موضوع این مقاله صرفاً به احترام کسانی است که تازه به جمع شکارچیان هلال ماه پیوسته اند و دانسته های پراکنده دارند و مسلماً هدف چنین گردهمایی می تواند آگاهی بخشی باشد. بخش دوم سخنان هم ارایه گزارشی کوتاه در زمینه فعالیت های انجمن تحت مدیریت، در حوزه رویت است. فراموش نکنیم تولید علم به تعبیری با یک عزم جهانی و متشکل از مجموعه ای محققان امکان پذیر است تا نهایتاً روش علمی را پدید بیاورند و پرهیز از اختلافات همواره برای انجام این مهم کاملاً ضروری به نظر می رسد.

خوشبختانه در دنیا پذیرفته شده است که روش علمی مدرن توسط مسلمانان بنیان گذارده شده و در این میان نام ابن هیثم که در غرب او را بنام Alhacen می شناسند به چشم می خورد، علوم در جهان اسلام بین قرون ۸ تا ۱۵ میلادی توسعه پیدا کرد که از آن به عنوان عصر طلایی اسلام یاد می شود. هلال ماه هر چند که جایگاه خاصی در بین ما مسلمانان دارد، متأسفانه گزارش های مدون در این حوزه از گذشته های دور در دست نیست و پژوهش های علمای دانش نجوم این مرز و بوم همچون ابوریحان و... تنها یافته های ما از نظرات بزرگان تاریخ علم این سرزمین است. مسلماً مدارک و شواهد مکتوب، مستندی برای سندهای علمی می باشد. یک نگاه به عدد ماه گرد اسلامی و نجومی نشان از قدمت و اهمیت ویژه ای دارد که دین مبین اسلام در زمینه پژوهش های کاربردی در حوزه رویت هلال داشته و شاید بیان کم کاری و یا عدم جهت گیری صحیح ما مسلمانان است که بیان این نکته نه به عنوان نادیده گرفتن تلاش های در خور طی سالیان اخیر در کشورمان باشد، بلکه می تواند نگاه واقع بینانه برای تعیین جایگاه فعلی تلقی شود. در مشروح این مقاله به توضیح و بسط موارد ذیل پرداخته شده است:

- ضوابط رویت پذیری هلال ماه: الف) دارای حد (ب) سمت (ج) زمان (د) مکان
چراغی دیگر برای پرفروغتر شدن رویت هلال در ایران (بخش دوم مقاله)

بخش دوم این سخنان به تلاش خستگی ناپذیر دوستان شما در انجمن نجوم آماتوری ایران تعلق دارد. در شرایطی که کشور فاقد یک مرکز نجوم آماتوری با گستره فعالیت های متنوع از جمله عضوگیری، رصد، آموزش، برنامه های ترویجی و غیره بود، این مرکز مزین بنام ایران و با هدف گسترش اخترشناسی آماتوری در کشور تاسیس شد و همچون ستاره ای غریب نوید یک شب پر ستاره را در آسمان نجوم ایران داد. تشکیل انجمن و برخی برنامه های اجرا شده آن انگیزه و الگویی برای سایر گروهها در تهران و شهرستانها برای انجام این ایده ها شد و ما نیز خوشحال از آنکه بازوان نجوم آماتوری هر روز قدرتمندتر میگردند. انجمن افتخار دارد بدون حاشیه پردازی سعی در اجرای طرح های کوتاه مدت و بلند مدت در زمینه ستاره شناسی آماتوری داشته است. رویت هلال که از علاقمندی های بنیان گذار این مرکز مردمی بوده از سالیان قبل تشکیل انجمن نیز در محاسبات، اعلام رویت پذیری برخی هلالها و... بصورت مکتوب و یا در رسانه های دیداری و شنیداری پیشتاز می باشد، با تاسیس این مرکز بخش های مختلف نجومی از جمله گروه ویژه رویت هلال شکل گرفت. طی سالیان گذشته هر ماه پیش گزارش رصدی هلالهای صبحگاهی و شامگاهی بصورت خبرنامه، گاهنامه و... به کلیه اعضا در سراسر این مرز پرگهر ارسال گردیده و برخی از این هلالها بصورت مقاله، خبر و گزارش در رسانه ملی مطرح، در روزنامه ها منتشر و در جهت آگاهی عمومی و علاقمند سازی مردم خوبان ترویج گردیده است.

با امید به پیشرفت روزافزون این دانش - www.iaas.ir